

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 ft — kr
Fél évre . . . 3 ft — kr
Negyed évre . . . 1 ft 50 kr
Külföldre 1 évre 8 ft — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

Magyarország államkormányzata.

Kézdi-Vásárhely, 1888. aug. 14.

X.

(Ipar.)

Megelőzőleg szólottunk a földművelésről; érintettük ama intézkedéseket, melyek hivatva vannak nemzeti életünk eme létfontoságát oszlopát mentől inkább szilárdítani. Most szólunk országos iparügyünkről, az ipar érdekében hozott állami intézkedésekről, mert minden értelmes ember érdeklődik iránta, meg van győződve arról, hogy az ipar kiváló szerepet játszik a nép jólété és közös emelkedésében.

Midőn ezt tesszük, mondjuk ki, hogy a földművelés, ipar és kereskedelem testvér-dolgok, benső összefüggésben levők; mondjuk ki, hogy egyiknek emelkedése képes magával rántani a másikat is, mintha azt mutatná, hogy egymásnak kölcsönös támogatására vannak utalva.

Kérdezhetné valaki, hogy miért? miért testvérfogalmak ezek?

Mert a mezőgazdaságnak belterjesebb alapra való állítása csak az ipar megteremtése által lehetséges, a kereskedelem fejlett ipar mellett lesz virágzóvá, az ipar pedig kedvező gazdaság és kereskedelem által emelkedhetik. Azért is az állam jól felfogta e dolgoknak egységét; olyan intézkedéseket tett, hogy majd direkte, majd indirekte az államigazgatás e része mentől inkább segítse az eljára.

Azonban szóljanak a tények.

A hazai ipar felkarolása érdekében tett állami intézkedés megteremtette a versenyképes ipart. Nem ritkán találkozunk olyan

ipari produktummal, a mi nemcsak figyelemre kelt, de a külföldről kolportáltakkal is versenytérre állítható.

Az 1881-ki évben az állam bizonyos iparvállalatoknak tizenöt évi adómentességet biztosított, mely adómentesség elegendő kedvezmény volt arra nézve, hogy ez alapon hazánkban a nagyipar megszülessék. Államkormányzatunk még ennél is tovább ment. Átgondolva azt, hogy az új vállalatokkal szemben a régiek hátrányos helyzetbe juthatnak, nagyobb áldozatot hozott. A régibb vállalatokat is kedvezményben, adóelengedésben részesítette. Ezen kedvezmény sem képvisel ugyan valami nagy összeget, mert mindössze sem megy többre 100,000 frtnál, mégis alkalmas volt arra, hogy szilárd alapja legyen egy jobb jövőnek.

Különbö van reményünk, hogy a mint fejlődnek a viszonyok és az állampénztár bevétele arányosítva lesz a kiadásokkal, az országos nagyipar megteremtése végett kormányunk még nagyobb államsegély megadásától sem fog idegenkedni.

A tizenöt évi adómentesség életbeléptetése után lehetővé vált, hogy több jelentékeny tőke keresen nálunk elhelyezést; lehetővé vált, hogy az eddig hiányzott dolgokon a vállalkozók által segítve legyen, mi kedvezően érintett minket is a külföldiek mellett, mivel bel-földi nagy tőkével nem rendelkezvén, nagyobb vállalatokba sem bocsátkozhattunk. Ezen eljárás iparunknak különös előnyére szolgált, mert a míg egyik oldalról minden új vállalatnál meg lett mentve az összes tiszta jövedelemnek 15%-a, másrészt a magyar nagyipar megteremtésének még alapja is meg lett vetve.

Elmondhatjuk bátran, hogy hazánkban az ipari vállalkozás elősegítésére hozott törvényeknek érezhető hatásuk volt.

Keletkeztek életrevaló vállalatok, fejlődtek értelmes iparosok, kik minden oldalról vitték az ügyet előre. Így történt aztán, hogy az import, mely hazánkban nagy mérvet öltött volt, csökkenésnek indult, hogy olyan dolgok kolportáltak ide, melyek némi vagyoni emelkedést, jutalmazó beruházást képviselnek. Így mindennap tapasztaljuk, hogy a saját nyers termelvényeink értékének fokozására szolgáló eszközök, gépek országunkban nagy tért hódítottak, miért is a gyapot, gyapju, fehér szövetárú, bőr, ruhaneműek mind jobban szorítják ki az idegen produktumokat. Erre éppen kedveznek körülményeink, mert nálunk bőven terem gyapju, kender, len, mely dolgok az értelmes iparosoknak, a kellő fináncziális erővel rendelkező vállalatoknak alkalmas, bő anyagot szolgáltatnak.

De menjünk tovább.

Gondoskodva lett arról is, hogy értelmes iparosok keletkezzenek, hogy ne csak a társadalmi dolgokban, de más tekintetben is a megillető társadalmi emelkedettségnek kívánt fokára jussanak. Ezt mutatják az ismétlődő iskolák, melyek a lehető legalkalmasabb individuáumokat adják az iparos pályának; ezt mutatja továbbá a közoktatási kormány ama célirányos intézkedése, mely szerint a hazai iparoktatást célul kitűzött iparműhelyeknek különböző pontokon való felállítását rendelte el.

Hogy iparosaink mindig inkább betöltik a tért, melyre hivatva vannak, eléggé illusztrálja ama kiérdemelt pártfogás is, melyben az állam őket minden nagyobb vállalatnál

A „Székelyföld“ tárczája.

Félreértések vigjátéka.

(Elbeszélés.)

Hősünk ábrándos szabólegény; sokat zengett és leirt alak. Haja — különösen vasárnaponként — művészileg felfodorítva, bajuszkája — ha annak lehet nevezni azt a pár megnyult szőrszálat — nagyon gyér; kráglia hófehér, villogóan fényes, léven kaucsukból, mert tudnivaló, hogy minden szabólegény a modern haladás tántoríthatatlan híve, a kaucsuk pedig a mai kor egyik vívmánya; innen az összefüggés.

Mint afféle poetai lélek, titokban verseket is ír, epedő szerelmes verseket; minden héten meggyötör egy-egy szerkesztőt, s a lázas izgalommal várt szerkesztői üzenetek gunnyal és satyrikus éles mondásokkal vannak tömve. Innen emberünk életunsága. Azonban a csufos visszautasítások nem nagyon csökkentik ambícióját. Szentül meg van győződve arról, hogy ő pályát tévesztett s hogy egyedül tolla hivatott arra, hogy neki hirt és dicsőséget szerezzen. Ez volt egyik kedvencz bogara emberünknek; nem csoda hát, ha gyakran elhibázta a „Schluss“-ot. Öltözéke kifogástalan, járása kecses és feszes. Mondanunk sem kell, hogy életfilozófiája a legsötétebb árnyalatu pessimismus. S még hozzá szerelmes; szerelmes egy szép nőbe, kit csak az utcán látott, de sem ki-

létét meg tudni, sem lakása után tudakozódni nem merészkedett már két év óta.

Történetünkkel egykoru a „Hymen“ című lap keletkezése. E lapnak célja tudvalevőleg a házasság szent frigyeinek eszközölése. A lobbanékony szívű szabó, a „modern hős“, csakhamar a következő tartalmu hirdetést küldötte be:

„20 éves, szép reményekre jogosított ifju kíván magának rögzös életpályáján egy bájos utitársnőt, ki vele a lét számos bajait megossza, keserveit megédesítse. Feltételek: bodros szőke fürtök, venusi szépség, junói termet. Arczképeserék azonnal eszközölhetők. Pegasus fi.“

Édes aggodalommal várta a következő számot, melynek egyik hasábján ilyenforma feleletet talált:

„Pegasus fia nak. Egy ártatlan szüz hajdon elolvasta felhívását s képesnek érzi magát, hogy az ön feltételeinek megfeleljen.

Havasi Szőke.“

Tehát a bonyodalom indul. Azonban volt egy nagy csapása a mi szabónknak: a neve. Gurken Jeremiásnak hívták. Mily ellentét! Az ideális, fennen repkedő léleknek ily alantas, prózai név! Eszményi világából mintegy letaszítva érezte magát, ha neve eszébe jutott. Édes álmaiból ábrándozásaiban hideg zuhanyként riasztotta fel a szörnyű név: Gurken Jeremiás.

No de most térjünk át elbeszélésünk hősnőjére. Varróleány a külvárosban; csinos, fehérre meszelt

házikóban lakik, mely tulajdona, de minden férj-hajhászat mellett sem tudott még egy jámbor férjre szert tenni, pedig már „néni“-nek is lehetne szólítani; az igaz, hogy meg is haragudnék érte. Arcza nem megnyerő, de szíve jó volt. Jellemzősül mondhatnók, hogy nyelve nagyon jól forog s szörnyen éles. Ha elkezd valakivel veszekedni, a harmadik szomszéd is azt gondolja, hogy vásár van. Jól mondja a székely: „Két fehérnép heti vásár, három már sokadalom.“ Ezen különben józan gondolkozásu némbert is elragadta a „Hymen“ s az előbb említett tartalmu feleletet küldötte a szabónak, de midőn az arczképküldésre került a dolog, attól féltében, hogy talán a szép „Adonis“-nak nem fog tetszeni, — dévajkodásból-e vagy szeszeshályból — egy más, nála szebb nő arczképét küldötte el Jeremiásnak.

Épen szombat nap vala. A nap sugarai bő mennyiségben árasztották el a műhelyben görnyedő szabólegények verejtékes arczeit.

Ott ült Jeremiás is, szorgalmasan vasalt egy nadrágot s fűtyörésztette:

„Egy krajczár sincs a zsebemben, Bubánat van a szivemben“ stb.

Az ajtó előtt gyors lépések hallszanak, belép a levélhordó s egy ajánlott levelet ad át Jeremiásnak. Reszketve az izgatottságtól bontja fel a borítékot. Egy arczkép s egy levélke következő tartalommal:

részesíti, mutatja egyes üzletágaknak látogatottsága, keresettsége, hol nagyszámu derék iparos nyer tisztességes alkalmazást.

Az államkormányzat gondos tevékenységének érintése után kellene talán, hogy egyesek malmára is hajtsanak egy kis vizet, hogy az ipar életének rajzoljunk sötét árnyakat is, de nem tehetjük ezt a kívánt módon, nem, legkivált mert találó sem lenne.

Az Európászerte fennálló fonák kereskedelmi rendszer dacára sem áll iparügyünk oly miserabilis körülmények között, mint a hogy azt az ellenzék szereti hangoztatni. Az értelmes, munkás és józan életű iparos mindig tud annyit keresni, a mennyi kielégítheti jogosult igényeit. A keresetforrás mindig nagyobb, az alkalom is kedvezőbb; csupán a módzatokban van eltérés, az pedig egyéni természetű lévén, világért sem lehet a kormányzat hibája. Azért mondtuk ezen elfogultatlan ítéletünket ki így és nem másképen, mert akkor, midőn némelyek kellő készséget, értelem, jóakarát és józanság nélkül állanak e téren, kívánni sem lehet, hogy pangás ne álljon be, hogy az önerejére utalt egyén deficiit, kétségbeesés között az örvény széléhez ne jusson.

Az állam helyesen fogta fel az ipar érdekeit. A mint megtette a multban a lehetőségeket, úgy jövőben is erősen hisszük, hogy ez lesz programja. Azért szólunk így, mert meg vagyunk győződve az állam éles belátásáról, arról, hogy átlátta azt, miszerint fejlett ipar mellett általánosabb a műveltség valamely országban és boldogabb a nép. És ebben nagyon igazva van az állami adminisztrációnak, mert tények bizonyítják ezt; így pl. a fejlett iparral bíró Angolországban, nemkülönben az Egyesült Államokban általánosabb a műveltség, mint a hol a nép a régieknek páztor-kódó vagy rusztikus életmódját folytatja.

Eltekintve a kereskedelmi rendszer némi hibájától, mely benső egységben van az iparral, hazánk iparügye a kielégítés stadiuma előtt áll. Az előzményekből ítélve, közvetlen emelkedés történik ez oldalról, mely emelkedés hivatva lesz belföldi vállalatokat teremteni és az iparos népet jobban visszaadni önmagának. Addig is maguknak az iparosoknak kell tenni, mert a jó munkás még mindig megél, mindig biztosíthatja egzisztenciáját. Biztosíthatja az iparos legkivált jóllétét, ha

meggondolja, hogy többé nem a személyes bátorság, tudáskodás, erő, hanem a tudomány, művészet, mesterség, a gyalu, pöröly, díkies, fűrészes imponál; ha meggondolja, hogy a régi viszonyok megváltoztak s ma nem kell küzdenünk a barbar keleti invasiók ellen, hanem a nyugati nemzetek példája szerint iparunk fejlesztésére vagyunk hivatva, s ma annál szerencsésebb valaki, mentől sikerültebben tudja a kézműipar és a házi ipar valamelyik nemét, mint pl. a fonó-, szövő-, agyag- és faipart, felkarolván, kultiválni.

A mondottak után ismét átgondolva a dolgot, így szólhatunk:

Legyen minden értelmes iparosnak törekvése az, hogy a józanság- és munkába lerakott boldogságért versenyre keljen; úgy érezni fogja, hogy a körülmények változnak s a depressziók elenyésznek. Maga az államkormányzat is elkövet minden lehetőt arra nézve, hogy a fonák kereskedelmi rendszer megváltozván, a hazai ipart megérdemelt magaslatára emelje.

Tartalékos tisztek ténylegesítése. A közös hadügyminiszteriumban most foglalkoznak a tényleges tisztek békeállományának szaporításán, a mit a legutóbbi delegációk határoztak el. A szaporítás a gyalogságra, a vadászcsapatokra, a lovasságra, a tábori és vartüzérségre, a mérnöki, utász, árkász, vasuti, táviradi és szekerészeti csapatokra fog kiterjedni, de részben tartalékos tisztek ténylegesítése által akarják eszközölni. Ama csapat-testek parancsnokságai, melyeknek állománya szaporíttatni fog, felszólítást bocsátottak ki az alattuk álló tartalékos tisztekhez, hogy ha a megállapított föltételek mellett a tényleges állományba fölvételni kívánnak, erre vonatkozó kérvényüket nyujtsák be illetőségi helyük kiegészítő-hadparancsnokságához. A jelentkező tartalékos tisztek közül azok, kik egyéves önkéntesek voltak és a próbaszolgálat alatt, melyet teljesíteniök kell, nem tudják költségeiket fedezni, államköltségen tartatnak el. Azoknak a tartalékos tiszteknek, kik jól megállják a próbaszolgálatot, esetleg azt is megengedik, hogy a tényleges tiszti vizsgát az erre külön kitűzött időben letelessék és a tényleges tisztté váló gyors áthelyezésre még akkor is lehet kilátásuk, ha nem tartanának igényt rá, hogy azonnal rangot kapjanak. Nős tartalékos tisztek kérvényei azonban csak akkor jönnek tekintetbe, ha kimutatják, hogy az előirt házassági kaucziót le

tudják tenni. A mint látni, e rendeletek jelentékeny előnyöket helyeznek kilátásba ama tartalékos tisztek számára, a kiknek kedvök van a tényleges szolgálatba átlépni.

SZEMLE.

A budapest—konstantinápolyi vasút átadatott a forgalomnak. Nagy világforgalmi út nyílt meg e vasutal, mely Magyarországon vezet keresztül. Budapesttől Konstantinápolyig most már körülbelül 38 óra alatt lehet eljutni. A vasutak megnyitása előtt is nagy volt bevitelünk a Balkán országába; ezt most fokozhatjuk, mert megvan rá az eszköz, csak legyenek élelmesek kereskedőink és iparosaink.

A bolgár-kérdés. Koburg fejedelem lemondását most már az oroszok sem hiszik olyan közelállónak, mint a császártalálkozás után hirdették. Mint a Daily News jelenti, Németország és Oroszország még nem jutottak megállapodásra Ferdinánd fejedelem utódját illetőleg, mert Valdemár herceg nem fogadja el a jelöltséget. A hangulat különben Koburg Ferdinánd herceg javára kezd fordulni még Németországban is. A berlini lapok csipdeső gunnyal szokatlan beszélni róla, most ellenben, uralkodásának évfordulója alkalmából a Voss. Zeitung rokonszenves cikket közöl, melynek végén azt mondja, hogy a mig a fejedelem és Stambulow együtt működnek, addig Oroszországnak nincs kilátása arra, hogy a bolgár fejedelmet eltávolíthassa a nép szavazatával. — A Neue Freie Presse elismerő hangon szól a fejedelem működéséről. Kiemeli érdemét, hogy a Konstantinápolyig menő vasut bolgár része az ő uralkodása alatt készült el, a bolgár nép pedig méltósággal megőrizte függetlenségét.

Erőditések Romániában. A román hadügyminiszterium azon utasítást vette a nemzeti védelmi bizottságtól, — melynek a király az elnöke — hogy haladéktalanul gondoskodjék a Fokshain és Galatz mellett szükségesnek talált erőditések kiépítéséről. Az előbbi erőditések a Szereth partját foglalják el és kiterjeszkednek az egyik oldalon Galatz felé, a másik oldalon pedig Roman és Bukarest felé. Az erőditések háttvéde a Kárpát-határ felé lesz építve. A barbosi vasuti állomás, Galatz szomszédságában, a hol a Szereth felett a legnagyobb hid van, közel a ponthoz, a hol a folyó a Dunába ömlik, szintén megerősítették. E positio nagy jelentőséggel bírt az 1877-iki háboruban.

Natalia szerb királyné elfogadta a belgrádi consistorium átiratát, a melyben a házasság felbontására célzó megkeresésről értesítették. A királyné tizenöt napi meggondolási időt kért és kapott az átiratra adandó válasz ügyében. Natalia királyné, midőn férje, Milán király, a napokban a

„Holnap este 9 órakor a sétatér végén vár
A r a n k á d.

Jel: piros szalag a hajban.”

S mellette egy gyönyörű női arckép. Szőke, bodros fűrtök, tengerélységű, jelentőségteljes szemek. Oh, mily boldog volt a mi szabónk!

— Gyuri, ide addod holnapra a czilinderedet? — kérdé Jeremiás szomszédjától.

— Szívesen — felelé az.

— Hát te, Pista, a lakkozópódot?

— Talán menyegzőre készülsz?

— Meglehet! — felelé szemlesütve Jeremiás.

Szegény szerelmes szabólegény, akkorákat sohajtott s akkorákat öltött!

Másnap már korán reggel felkelt s napi programjának első pontját, a czipőtakarítást, elvégezvén, elővette kis kézi táskáját s arczát kezdette idomítani, majd büszke, majd epekedő, hivalkodó, dévaj, majd követelő arczot vágva, úgy, hogy Pisti inas, ki épen abban a pillanatban tekintett be, önkénytelenül is elnevette magát.

— Oh, te lühütő! — kiálta Jeremiás méltó felgerjedésében. — Különben jer csak, fontos dolgot bizok rád.

A fiu vigyorogva huzódott elő. Jeremiás egy férfi-arcképet vett elő fiúkjából s hol a tükörbe, hol a képbe nézett. Ugy látszik, hasonlatosságot akart felfedezni, de elégedetlen arca mutatta, hogy nem talált.

Az arcképet halványrózsaszínű borítékba tette, gondosan lepecsételve s elküldötte a kötő-utczába Arankának. Lakását a „Hymen“ szerkesztőségénél tudta meg. Ő is attól félt, hátha annak az an-

gyali lénynek nem fog tetszeni, s ő is épen oly módon, mint társnője, segített magán. Ha nem is sikerül a csel, kalandvágya ki lesz elégítve.

„Ganz parádé—ba csapta magát, s miután önelégülten végignézett öltözékén, gondolkodott: „Tehát légyottra megyek... Egy gyönyörű szép hölgy sajátkezűleg hívott meg... Szőke, bodros haja, ábrándos szemei vannak... Beszélünk mult-ról, jelenről, jövőről... úgy, a hogy a „Gyűrű titkai—ban olvastam!...“

Merengéseiből, a visszatérő inas riasztotta fel, kit fáradsága jutalmául 2 krnyi gazdag jutalommal honorálván, sétálni indult.

Oh, mily lassan telt az idő! Még csak 1/8 az óra. Valamit csak kell csinálnia. Mielőtt hódítását megkezdéné, a harczért igyekezett megtekinteni s már félnyolczkor elment a légyottró helyére.

Gyömbér Veronika — alias Havasi Aranka — már ott volt, birván ő is a női erények egyikével: az állhatatlansággal. Sárgafodros ruha volt rajta s hullámos haját nagyban emelte a piros pántlika.

A mint Jeremiás meglátta a piros szalagos Veronikát, megütődött, elővette az arcképet, de hasonlatosságot nem fedezvén fel, a sors játékának tulajdonította a véletlen esetet s büszkén tovább ment.

Már 9 óra s „ő“ még nincs itt. Veronika türelmetlenül sétál, lábaival topog; Jeremiás leül egy padra s szivarra gyujt.

E közben egy sétáló pár tűnik fel. A mint közelednek, arczvonásaik a lámpafénynél jobban jobban kivehetők; Jeremiás és Veronika növekvő érdeklődéssel tekintenek feléjük. Mindketten arra

tartanak, mert a pár — különben férj és feleség — a szereplő arcképek tulajdonosai voltak. Jeremiás hamarabb oda ért s így szólott:

— Hogyan, Aranka, ennyire megfedekezettél a légyottról! Hisz 9-re irtad s most már 3/4 10. S mi-féle dolog, egy férfi karján jöni az én ölelésemre? Vagy talán rokon? Akkor öni, kedves rokon, tudni fogja kötelességét s távozik.

A nő csak ámult-bámult.

— Uram! — felelt az asszonyka férje — én nem értem önt. Igen, mi nagyon is rokonok vagyunk, mert ez a nő feleségem.

— Hogyan? Az ön felesége? Oh, az én szívem össze van törve! Pisztolyt vagy kifestőt, ágyut, izzó téglavasat, hogy pusztítsam el magamat!... Oh, szép kegyetlen! Ördög lakik szívedben!... Ily csalfa játékot üzeni egy szegény szabólegény-nyel!!

— Feleség! Adtál te valaha légyottrót ez embernek? Volt vele valami összeköttetés?

— Én, férjem, ez embert sohasem ismertem.

— Még tagadja! — deklamált a szabó — hisz arcképet is küldött. Ihol van! — s egyszersmind mutatta a férjnek.

— No, asszonyom, ezt sohasem hittem volna. Még holnap megindítom a válópórt.

Ezalatt Veronika támadt meg a férjet:

— Ez már szemtelenség, uram! Szegény külvárosi leányt ily csunyan rászédni, nem szégyenli magát? Hát nem elégzik meg a feleségével? Vagy talán török? Ez csunyaság, uram!

S még erre egy özön áldás következett, oly

trónörökösével Bécsben időzött, azzal a kérdéssel fordult urához, engedje meg neki, hogy fiát láthassa. Milán király megígérte, hogy a királyné és a trónörökös találkozásának nem lesz ellene, sőt azt elő fogja segíteni. A királyné környezetében valószínűnek tartják, hogy a királyné legközelebb Milán királylyal is találkozni fog.

Boulanger tábornok alig épült fel betegségéből, már kortesutra indult. Hétfőn érkezett Jean d'Angelybe, hol ez alkalommal zavargás fordult elő. Az antiboulangista Perrin tanár revolverrel több lövést tett a tömegre s két paraszt megsebesült. Számos elfogatás történt.

Az E. M. K. E. közgyűlése előtt.

Pár nap választ el az E. M. K. E.-nek e hó 19. és 20-án Brassóban tartandó közgyűlésétől.

Az előkészületek és jelentkezések mértékéből következtetve, valóban méltó lesz ez az egyesülethez.

A vendégek érkezése — gróf Bethlen Gábor elnökkel élükön — jövő vasárnap délelőtt leend, kiket gróf Bethlen András főispán fog az indőházhoz kivonuló ottani magyar közművelődési intézmények élén fogadni.

A bevonulást 100 tagu lovas csángó-bandérium nyitja meg, a városi zenekar és az ezt követő egyletek által követve.

Az E. M. K. E. brassói fiókja és az ennek kebeléből alakított rendező bizottság a városház előtt fogadja, Koós Ferencz fiókegylet elnökkel az élén.

Ezt követi a vendégek elszállásolása, a mi bizonyára sok gondot adhatott és adhat a brassói lelkes magyarságnak, a mely ez évben már másodszer őrök és gyújtó tüzet a hazafiság szent oltárán. Pünkösdkor az ottani magyar dalárda 25 éves jubileuma alkalmából, s most az E. M. K. E. tiszteletére.

Örömmel üdvözljük és szívből szerencsét kívánunk ez áldozatkészséghez!

Adja az ég, hogy minél teljesebb siker koronázza azt, s a közös és nagy haza érdekeit szolgáló eme törekvések méltó jutalmukat találják legalább abban, hogy az elért eredményre nyugodt lélekkel és felemelt fővel s büszkén tekinthessenek úgy a brassói magyarok, mint a velük együtt érző mások is.

Az elszállásolás után a fiók-egylet folyó évi közgyűlése leend a városház nagytermében. Azután az E. M. K. E. elnökénél tisztelegnek az ottani és vidéki magyar érzelmű cultur intézmé-

sebesen elmondva, a mily sebesen egy veszekedő asszonyi nyelv forogni tud.

— Ez hát a férfi hűség? — mondá az asszonyka.

A férj kétségbeesve így kiáltott:

— Uram és asszonyom! Itt valami tévedésnek kell fenforognia. Hogy hívják önt, uram?

— Engem?... engem... tulajdonképen Dalgai Tihamérnak hívnak... de még inkább tulajdonképen Gurken Jeremiának.

Most Veronika fordult feléje:

— Ugy?! Hát maga az a jó madár? Hát maga küldötte ezt a fényképet nekem?

— Én!! — felelt reszketve bűnös öntudatában a szabó.

— No hát tudja meg, hogy én vagyok Havasi Aranka, tulajdonképen Gyömbér Veronika.

— De hisz akkor nagysád megcsalt engem!

Hisz ön sohasem volt ilyen, mint ez az arckép?

— De ez a photographia sem az uré!

— Ühüm! Persze, hogy nem!

— Nekem úgy tetszik, — mondá az idegen uri ember — hogy önök megcsalták egymást. Jobb módot nem ajánlhatok, maradjanak meg olyanoknak, a milyenek, s szeressenek egymásba... Jer, kedves nóm, folytassuk sétánkat.

— Gurken! megbocsátok! — mondá Veronika s erőszakosan magához ölelte a vékony szabót, nehogy ez a furcsa módon került férj is kisiklanjon kezei közül.

Gurken Jeremiás belenyugodott sorsába s örök hűséget esküdött Gyömbér Veronikának. Gurken és Gyömbér épen találnak. Azonban hiszem, hogy szegény szabó gyakran elnyögöcsélté proféta druszája sirlalmait.

Harmath Jenő.

nyek és elemek. Délután séta a városban és a város körüli gyönyörű helyeken. Este fáklyás zene az E. M. K. E. elnökének.

Másnap szentistván-napi disz-istentisztelet a a róm. kath. egyházban, melyen Kovács Ferencz marosvásárhelyi apát-plebánus is fog szónokolni. Ezt követi az E. M. K. E. közgyűlése a Nr. 1. nagytermében; s végül: a diszebed ugyanott délután; és este a művészeti előadás.

Az ügyrend valóban gazdag és változatos, főleg ha még a harmadnapra tervezett tömösi, sinaiai stb. kirándulásokat is hozzávesszük, melyek ügybuzgó magánfelek és tevékeny üzletemberek által terveztetnek s a melyek közül is az első egy igen szép és az E. M. K. E. tagjaihoz méltó hazafias ténnyel lesz egybekötve, a mennyiben t. i. azon alkalommal a mérnök- és építész-egylet által néhány évvel ezelőtt felállított honvédelemk-oszlop is meg fog koszoruztatni, a hétfalusi néptől is környezve.

Ismételjük tehát, hogy sikert kívánunk a brassói magyarság vendégszerető készségének, az E. M. K. E. működésének s a résztvevők buzgalmanak egyaránt!

T a n ü g y .

A jellem, mint a tanítói élet és munkásság vezére. A tanító önművelődésére van-e elég tér és segédkez nyújtva? Mi teendőjük lenne e részben az iskolai fenntartó közegeknek? Mik volnának ennek hathatós előmozdítói?*

(A kézdíjárasi kör gyűlésén felolvasta Nagy Károly.)

(Folytatás.)

Lássuk másodszer, birunk-e alkalmas térrel szellemi ismereteink fozakására? van-e erre megfelelő segédeszközünk?

A tapasztalat igazolása szerint igen kevesen vannak azon szerencsések, kik alap-tanulmányaik bevégzése után a gyakorlati életben oly helyre jutottak, hol résznit a környezet, résznit a körülmények hatása alatt önképzésüket tovább folytathatták volna. A jogi, orvosi, mérnöki, gazdasági, sőt még a kereskedelmi és ipari pályán is tér van nyitva, törvény által van gondoskodva arról, hogy az e pályára készülők alaptanulmányaik befejezése után a gyakorlati élet terén fokról fokra több ismeretet szerezhessenek, s csak midőn a tanultak alapján gyakorlati érettségüket, szorgalmukat igazolni tudják, lépjenek előbb-előbb magasabb állásba s részesüljenek a méltán megérdemelt s az állás méltóságával megegyező fizetésben.

A népevelő tehát egyedül az, ki sokszor a helyzet, a körülmények által kényszerítve van, hogy bevezetett alaptanulmányai után fontos állását gyakorlati év nélkül foglalja el és önállóan töltse be.

Állításommal szemben valaki azon érvet hozhatná föl, hogy a képezdei tanfolyam alatt elég idő fordítatik arra, hogy a gyakorlati ismereteket elsajátítsa. Ezt részemről csak arra nézve tartom elégségesnek, hogy utmutatóul szolgáljon az önművelődésre, de gyakorlatnak nem nevezhetem. Az ott szerzett ismeretek kibővítésére ezáltal a tanító szellemi és anyagi jóllétének emelésére többet kellene tenni, más tért kellene nyitni.

A haladó kör fokozatosan több-több műveltséget, szélesebb ismeretet követel a népevelőktől, de érdekükben semmit sem tesz sem az állam, sem más hatóság. Sőt a helyett, hogy tért nyitnának az önképzésre, segédkezet és támaszt nyujtanának a megélhetésre, vannak ma is igen sokan úgy a felsőbb mint az alsóbb körökben, kik szellemi és anyagi fensőbbégűk tudatának megvetik, kigunyolják, rabszolgájokul tekintik a szegény néptanítót. Nem gondolják meg, hogy műveltségük thermometera az: hogyan nyilatkoznak a tanügyről és tanítóról. A művelt ember arról, mi őt emberré tette, lelkesülten szól, a tanítót becsben tartja, mert érzi és tudja, hogy azt, mi életét kellemessé teszi, emberi méltóságát emeli, egyedül tanítójának köszönheti.

Koszorus költőnek Jókai Mór a néptanítói állás fontosságát igen szépen jellemezte, midőn ezeket mondá: „Magyarországot még egyszer meg kell hódítanunk a magyar nemzet számára s ez a hadviselés a néptanítókra vár.”

Ily fontos feladatunk mellett méltán megvárhatnók mi is, hogy a fokozódott igényekhez mérten anyagi és szellemi jóllétünk érdekében hazánk nagyjai is többet tegyenek; végre a néptanítói álláson lévőik is ne csak páriái legyenek a nagyoknak és hatalmasoknak, hanem biztosítassék úgy maguk, mint sok nélkülözéssel küzdő családjuk számára a tisztességes megélhetés. Az 1868. évi

* Mult számunkból térhány miatt maradt ki. Szerk.

XXXVIII-ik törvényozikk, mely a tanítók fizetési minimumait megállapította, ezelőtt 19 évvel más viszonyok között lett megalakítva. Ha nemzetünk nagyjai, képviselői a néptanítók tevékenységéhez kötött várakozásnak teljes gyümölcsöt akarják látni, ne vonják meg atyáskodásukat tőlünk s alkossanak oly törvényt, mely úgy a népevelés igényeinek, mint a tanítók méltányos kívánságának a jelenlegi viszonyokhoz mérten megfele-

Az önművelődésre szükséges eszközök sem állanak mindeniknek rendelkezésére. Nem, mert míg egyfelől annyi oldalról igénybe vett idejét hivatalos teendői bevégzésére fordítja a tanító, másfelől azon kell igyekeznie, hogy gazdaság vagy más mellékkereset által maga és családja számára a szükségéseket beszerezhesse. Így először az idő, másodszer azon körülmény áll önképzése útjában, hogy nemhogy szaklapokra, folyóiratokra, szakművekre lenne pénze, sőt állásához mért tisztességes ruházatot sem képes beszerezni.

(Vége következik.)

Különfélék.

— Személyi hírek. Városunk országgyűlési képviselője, Benkő Sándor, a fürdőről hazajött s jelenleg körünkben időzik. — Nagy Gábor min. tanácsos egy ideig városunkban időzvé, folyó hó 11-én eltávozott.

— Áthelyezés. Dr. Fuchs Ignác, a helybeli honv. zászlóalj derék orvosa, Nagy-Enyedre helyeztetett át.

— Kítüntetés. Az altorjai róm. kath. kántortanítót Ö Felsége az apostoli király a tanügy terén 56 éven át kifejtett sikeres szolgálata elismerésül arany érdemkereszttel tüntette ki. Az érdemkeresztet Potsa József főispán ur ö méltósága vasárnap aug. 12-én tüzte fel. Az ünnepélyen nagyszámu közönség volt jelen.

— Völgyi O. József szintársulata a napokban érkezik ide. Előadásait szombaton kezdi meg az „Aranyhalak” című vigjátékkal. A bérlet eszközlésével Várad Dezső társulati tag van megbízva.

— A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla június 27-ki kelettel ítelt T. Nagy Imre, a „Székely Nemzet” csikszeredaitárs-szerkesztője sajtóügyében, melyet annak idejében mi is ismertettünk olvasóinkkal. Az ítélet az eljáró kir. járásbírósg ítéletének megváltoztatásával T. Nagy Imrét felmenti a sajtórendtartásba ütköző kihágás miatt emelt vád alól.

— A kézdíjárshelyi honvéd-laktanyának gyökeres javítása a befejezés szélén áll. A mint látszik, a külső munkálatok véget értek; most a belső átalakításokra került a sor.

— Halálozás. Felsőcsenátóni Magyarósi Ferencz teleki lelkész, az orbai ev. ref. egyházkerület volt esperese, folyó hó 12-én 74 éves korában meghalt. Béke hamvaira!

— A közigazgatás legnagyobb örökösége dacára is még mindig fordulnak elő leányszállítások Romániába. Ezek mintegy közvetítés útján történnek, de legyen az bármily módon, egyaránt káros reánk nézve. Az ép és euféséges, alig 13—14 éves leánykák a lelketlen kufárok unszolására elhagyják a szülői otthon s évek multán mint korán megöregedett, elcsigázott monstrumok térnek vissza, a midőn úgy maguknak, mint a társadalomnak terhére vannak. Ohajtandó volna, hogy az ilyen lelketlen üzérkedők kézre kerüljenek és elvegyék méltó büntetésüket.

— Bál Kovásznán. Folyó hó 18-án, Ö Felsége születésnapjának megünneplése alkalmából, Kovásznán a „Zöldfa” szállodában zártkörű táncvigalom rendeztetik. A jövedelem az ottani önkéntes tűzoltó-egylet javára fog fordítatni.

— Az éretlen gyümölcs, úgy látszik, mindig nagyobb halmazz ér az áruló padjain. Meg kell adnunk, hogy az idei gyümölcstermés vajmi kevés és a mi lett is, nem valami egészséges; annál inkább egészségtelen az, a mi még el sincs készülve.

— Bankóhamisítót fogott el a sepsiszentgyörgyi rendőrség a mult héten valami Clos Péter nevű szász atyafi személyében. Társa is van az illetőnek, de azt nem akarja megnevezni. A clichét, melyet már nyomtak is bankjegyet, megtalálták, de mivel kék szín helyett hibásan piros színt használtak, nem hozhatták forgalomba a bankókat. Kiderült az is, hogy román bankókat akartak hamisítani.

— A gyergyószentmiklósi ifjuság által folyó hó 20-án rendezendő szentistván-napi táncvigalom rendező bizottsága Dr. Fejér Dávid elnökelete alatt

megalakult. A mulatság a Laurency-féle terem-
ben lesz. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— A gergelyszentmihályi „Leány-növelde” főnök-
nőjét — mint levelezőnk írja — Selmeczbányára
helyezték át. Helyébe az odaváló főnököt helyez-
ték Gyergyó-Szentmihályra, ki egyszersmind jeles
zongorajátékos is.

— A budapesti állami közép-ipariskolában (VIII.
kerület, Sándor tér 4. sz.) a beiratások szeptember
hó 1-ső napjától 10-dik napjáig tartanak.

— A pécsi kiállítás megnyitása szombaton délelőtt
10 órakor ment végbe nagyszámu előkelő közön-
ség jelenlétében. A megnyitó beszédet Nádasy
Kálmán elnök tartotta, körvonalozván a kiállítás
célját, eszközeit és előzményeit. Erre Kardos
Kálmán főispán a részleges kiállítások kiemelkedő
fontosságáról szólván, a három megye (Baranya,
Tolna, Somogy) törekvését méltatta és a kiállítást
megnyitottnak jelentette ki. A főispán beszéde
kitűnő benyomást tett s rá nyomban riadó éljen-
zés és harangzúgás következett, melynek elné-
multává a pécsi dalárda hazafias himnuszát néma
osondban hallgatták végig s kitűnő tapssal jutal-
mazták. Erre a szokásos bejárás következett Kar-
dos és Nádasy elnökök vezetése alatt. Délben a
közönség előtt is megnyiták a kiállítás kapui.

— Bátor életmentő. A kovásznai „Pokolsár”, ez
a osodás hatású fürdő, az idén is hű volt szoká-
saihoz: gyakran minden látható ok nélkül elkezd
hánykolódni s oly mennyiségben ömleszt ki a
fojtó kénhidrogént, hogy ha ilyenkor a fürdő
közönség nem óvatoss és nem vigyáz kellően ma-
gára, könnyen életével lakolhat. Egy ilyen eset
történt a múlt hét végén. Egy román pap fürdött
s nem lévén ismeretes e rakoncátlan gyógyviz
szokásaival, gondtalanul üldögélt a bazén partján
s melőzött a dűbörgő hullámok zajos játékán.
Egyszer aztán egy hatalmas gáz-roham tör utat
magának a vizen át s a pap elszédülve, belebukik
a hullámok közé. Szerencsére jelen volt a fürdő
derék bérője, kovásznai Fekete Alajos, s ruhástól
együtt a fuldokló ember után ugrott. A míg a
tisztelőtest a partra vonszolta, neki is jutott bő-
vön a fojtó gázból, úgy, hogy mikor partra ért,
a megmentő és megmentett is halálra voltak válva.
Az esetnek híre futván, többen siettek a fürdő-
helyiségbe s összesített erővel sikerült a két el-
alélt embert életre hozni. Fekete Alajos, a bátor
életmentő, minden nagyobb veszély nélkül ment
át a bajon, de az oláh pap — az orvosi segély da-
czára is — még mindig a halál révén van.

— Szenzációs öngyilkosság híre hozta a táviró
szombaton Ujvidékről. Nikolicz Szevetizlav viz-
szabályozási miniszteri biztos megölte magát. A
titeli Tisza-Duna-védgát fenntartási társulatnak
volt miniszteri biztos. Baross miniszter most a
vizszabályozó társulatok vagyoni kezelését sorba
vizsgáltatja s így elrendelte a titeli Tisza-Duna-
védgát-töltési társulat kezelésének a megvizsgálá-
sát is; ezt azonban siettetette egy folyamodvány,
melyet a társulati érdekeltek egy része nyújtott
be a közlekedési miniszterhez s melyben figyel-
meztették, hogy Nikolicz kezelésében rendetlen-
ségek fordulnak elő. Erre a közlekedési miniszter
Dékány miniszteri titkárát leküldötte egy szám-
vívőügyi hivatalnok kíséretében Ujvidékre, a
vizsgálat megejtése végett. Dékány a csütörtöki
gyorsvonattal érkezett Ujvidékre és pénteken
délelőtt elment Nikolicz irodájába. Dékány jöve-
teléről senkinek sem volt tudomása s legkevésbé
Nikolicznak. Dékány előmutatta a miniszteri ren-
deletet, melylyel a pénztár és számadások meg-
vizsgálására utasított, s fölszólította a pénztár-
kulosok átadására. A miniszteri biztos azonnal
átadta a kívánt kulcsokat. De engedelmet kért,
hogy pár perczre távozhassék s azt mondta, hogy
azonnal vissza fog jöni. Nikolicz erre a közel levő
lakására sietett s itt egy forgó-pisztolylyal föbe-
lőtte magát. Dékány hosszabb ideig várt a kormá-
ny-biztosra, de miután az nem jött, embereket
küldött érte, kik aztán tudatták vele az esetet.
Gyorsan orvos is érkezett a tett színhelyére, de a
segély már későn volt. Csak a beállott halált lehe-
tett konstatálni. Dékány ezután hivatalos zár alá
vette Nikolicz összes iratait s a vizsgálatot azon-
nal megindította. Hogy az elikkasztott összeg
mennyire megy, még nem lehet tudni.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Sz. 2959. tlkvi.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy
imecsfalvi id. Jakab István végrehajtónak
dálnok Lázár László végrehajtást szenvedt

elleni 741 frt tőkekövetelés és járulékai iránti
végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir.
törvényszék területén Dálnok községében
fekvő a.) a dálnoki 517. sz. tjkvben foglalt
62., 63. hr. sz. 56 frt, 1917., 1918. hr. sz. 123
frt, 1958. hr. sz. 33 frt, 1999. hr. sz. 25 frt,
2099. hr. sz. 2100. hr. sz. 25 frt, 2204., 2205.,
2206. hr. sz. 19 frt, 2412. hr. sz. 7 frt, 2605.
hr. sz. 50 frt, 2801., 2802. hr. sz. 53 frt, 5757.,
5758., 5759., 5760. hr. sz. 29 frt, 6000., 6001.
hr. sz. 20 frt, 6208. hr. sz. 74 frt, 6310. hr.
sz. 50 frt, 6326. hr. sz. 75 frt, 7210. hr. sz. 89
frt, 7321. hr. sz. 38 frt, 7730. hr. sz. 116 frt,
7751. hr. sz. 121 frt, 8173. hr. sz. 33 frt,
8230. hr. sz. 182 frt és 8239. hr. sz. 76 frt
becsértékű ingatlanokra, b.) a 24., 25., 26., 27.,
28. hr. sz. 295 frt becsértékű ingatlanra a
Miklós Rózália haszonélvezeti joga sérelme
nélkül az árverést ezennel a megállapított ki-
kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb
megjelölt ingatlanok az 1888. évi szeptember
hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor Dálnok köz-
ségében a község házánál megtartandó nyil-
vános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozik végrehajtató kivé-
telével, ki bánatpénz nélkül is árverezhet,
tartoznak az a.) pont alatt felsorolt ingat-
lanok becsárának 50%-át, a b.) pont alatt felso-
rolt ingatlanoknak 10%-át készpénzben vagy
az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november hó
1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bán-
atpénznek a bíróságnál előleges elhelyezé-
séről kiállított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság
kiküldött egyes bírója K.-Vásárhelyt, 1888.
évi június hó 20-ik napján.

Vajna Gáspár,
kir. tsvszki bíró.

Sz. 943—1888.
tlkvi.

Árverési hirdetmény.

Finna Lajos haralyi lakos végrehajtónak
ügyvéd Szilágyi Ferencz ügygondnok által

képviselt ismeretlen tartózkodásu id. Bajosi
György haralyi lakos végrehajtást szenvedett
elleni végrehajtási ügyében, tekintve, hogy az
elárverezni kért ingatlanok az 1881. évi 60.
t.-cz. 156. a), d) pontjai szerinti becsértékkel
nem bírnak, a kérelem következtében a vég-
rehajtási árverés 100 frt tőkekövetelés és en-
nek 1887. évi január hó 1-ső napjától járó
8%-kamatai, 9 frt 30 kr perbeli, 5 frt 95 kr
végrehajtási már megállapított, valamint je-
lenlegi 5 frt 60 kr és a még felmerülendő
költségeknek kielégítése végett az 1881. 60.
t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében
a kovásznai kir. j.-biróság területén lévő Ha-
raly községében fekvő, a haralyi 51. sz. tjkvben
105₁, 105₂. hr. sz. ing. 186 frt, 363. hr. sz.
ing. 12 frt, 453. hr. sz. ingatlanra 22 frt,
934., 935. hr. sz. ingatlanra 15 frt, 1357. hr.
sz. ingatlanra 5 frt, 1390. hr. sz. ingatlanra
18 frt, 1448. hr. sz. ingatlanra 32 frt, a ge-
lenczei 672. sz. tjkvben 6734. hr. sz. ingat-
lanra 24 frt, 8869. hr. sz. ingatlanra 11 frt,
összesen tehát 354 frt 50 krban ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Megjegyeztetik, hogy a haralyi 51. sz. tjkv-
ben 1082., 1152., 1281., 1282₁, 1353. hr. sz.
ingatlanok idegen tulajdont képezvén, azokra
az árverést elrendelni ezért nem lehetett.

Az árverés megtartására határidőül 1888.
évi augusztus hó 21-ik napjának délelőtti 9
órája Haraly község és 1888. évi augusztus
hó 21-ik napjának délutáni 3 órája Gelence
község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingat-
lanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy
az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.
kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi
60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi ható-
ság Kovásznán, 1888. évi ápril hó 20-ik
napján.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Alkalmazást nyer

egy szépen írni tudó egyén Dénes Lajos kir.
közjegyző urnál Kézdi-Vásárhelyt.

Raktára a leghiresebb szemüvegiparnak Rathenowból
(Poroszország.)

BOTH J. és MÜLLER
chronometer-, műórakészítők, optikusok, elektro-technikusok
és toronyóra-gondozók
BRASSÓ, széles-utca 599. sz. a.

ajánlják dusan felszerelt raktárukat
valódi svájci zsebórákból, svarczvaldi
faliórákból, keret- és képes órákból,
bécsi ingaórákból és amerikai s francia
ébresztő-órákból, valamint arany, ezüst,
nikel, fehér fém és acél lánczokból.

Nagy választék optikai szerekből,
mint: szemüvegek, csiptetők, barome-
ter, termometer, színházi látsók, tábori
látsók és microscopok.

Minden javítás három évi keze-
ség mellett gyorsan és szolidan eszkö-
zöltetik.

Eladásnál 5 évi kezesség.

== Pontos kiszolgálás és bámulatos olcsó árak. ==

10 — *

Toronyórák,

házi és szállodai távirók felállítása pontosan és legolcsóbban eszközöltetik.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.